

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ФОРТЕПІАНО САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізації: “Народне інструментальне мистецтво”
“Народне пісенне мистецтво”
“Видовищно-театралізовані заходи”

Спеціальність “Хореографія”
Спеціалізація “Народна хореографія”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ФОРТЕШАНО
САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”
Спеціалізація:
“Народне інструментальне мистецтво”
“Народне пісенне мистецтво”
“Видовищно-театралізовані заходи”

Спеціальність
“Хореографія”
Спеціалізація
“Народна хореографія”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

ФОРТЕШАНО САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКІОС”, 2006. – 24 ст.

- Укладачі: **С. С. Воробйова, С. Ю. Конопльова** – викладачі
Миколаївського державного вищого училища
культури
- Рецензенти: **О. П. Макаренко** – доцент Миколаївського
державного університету ім. В. О. Сухомлинського,
кандидат мистецтвознавства
- О. М. Травіна** – викладач Херсонського училища
культури
- Відповідальний
за випуск **Т. Ф. Стронько**
- Редактор **Л. В. Московченко**

- © Воробйова С. С.,
Конопльова С. Ю., 2006
- © Державний методичний
центр навчальних закладів
культури і мистецтв, 2006

МЕТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Складовою частиною навчального процесу при вивченні фортепіано є самостійна робота студента. Реформа вищої освіти вимагає перегляду підходу до організації навчального процесу, особливо з питань визначення в ньому місця і ролі самостійної роботи.

Самостійна робота студента – це активна пізнавальна творча діяльність, яка здійснюється у час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Головною метою самостійної навчальної діяльності є формування самостійності як риси характеру, тобто здібності організувати свою діяльність без сторонньої допомоги.

Для успішної організації самостійної роботи студента йому потрібно:

- усвідомити необхідність систематичного самостійного удосконалення своїх знань;
 - виявити вольові зусилля до організації самостійного усвідомлення навчального матеріалу та уміння використовувати його на заняттях та в практичній роботі;
 - творчо відноситись до матеріалу, що вивчається.
- Викладач визначає зміст і методику самостійної роботи виходячи з особистої робочої програми за такою формою:
- відпрацювання практичних прийомів роботи над інструктивним матеріалом;
 - ознайомлення з методичною літературою;
 - тезисне конспектування окремих тем методичної літератури і інших джерел;
 - процес самостійного розучування творів.

Організація самостійної роботи студентів

Спеціальність: 5.020104 “Народна художня творчість”

Спеціалізація: “Народне пісенне мистецтво”

Кваліфікація: організатор культурно-дозвілдової діяльності, керівник аматорського хорового колективу (академічний хор).

Денна форма навчання.

Термін навчання – 3 роки 10 місяців з 9-річною загальноосвітньою підготовкою.

Для самостійної роботи студента над вивченням теоретичних тем та придбання практичних навичок гри на фортепіано відведено 91 годину за навчальним планом.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
I семестр					
Формування технічних навичок. Всі види артикуляції	6	Гра вправ, гам, етюдів на <i>staccato</i> , <i>legato</i> , <i>non legato</i>	Закріплення інструктивного матеріалу	Перевірка завдання на заняттях	Ред. упорядники: Гіндін Р., Карафінка М. Етюди для ф-но на різні види техніки 1–7 кл. ДМШ
Вивчення аплікатурних принципів гам Cis, Fis, H	6	Гра гам у 2–4 октави, всі види	Закріплення аплікатурних принципів	Виконання на технічному заліку	Зб. “Школа гри на фортепіано” (І. Беркович)
Придбання навичок читання нот з аркуша та ансамблевої гри	3	Опанування нотного тексту в цілому	Гра на кожному занятті	Перевірка на підсумковому занятті	Упор. Фунділер Л. Ансамблі для ф-но в 4 руки ДМШ 1–3 Упор. Бакулов О. Ансамблі. П’єси для одного ф-но в 4 руки середні класи ДМШ
II семестр					
Формування та вивчення аплікатурних принципів гам C, a, G, e	4	Виконання гам усіх видів	Гра гам протягом семестру	Виконання на технічному заліку	Зб. “Школа гри на ф-но” (ред. О. Миколаєва)

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Оволодіння навичками оперування поняттями, визначеннями	2	Робота з музичним словником	Робота в бібліотеці з нотними посібниками	Перевірка завдання на заняттях	Музична енциклопедія. Нотні збірники
Придбання навичок роботи над п’єсами	4	Розбір нотного тексту	Гра на занятті	Перевірка на підсумковому занятті	Згідно з програмою
Опанування техніки читання з аркуша	3	Уміння швидко та грамотно прочитати нотний текст	Вивчення окремими руками та їх об’єднання	Перевірка завдання на заняттях	Музичні твори на вибір
III семестр					
Формування та вивчення аплікатурних принципів гам D, h, A, fis	4	Гра гам усіх видів	Закріплення аплікатурних принципів	Виконання на технічному заліку	Зб. “Школа гри на фортепіано” (ред. Берковича І.)
Розвиток поліфонічного та гармонічного мислення	6	Робота з музичними творами	Поглиблене опрацювання	Здача репертуару на підсумковому занятті	Згідно з програмою
Удосконалення музичної пам’яті	2	Ознайомлення з різними видами пам’яті	Гра п’єс напам’ять	Здача репертуару на іспиті	Твори згідно з програмою
Удосконалення ансамблевої гри	2	Комплексне оволодіння художнім образом твору	Гра кожної партії окремо	Перевірка знань на іспиті	Твори згідно з програмою
IV семестр					
Розвиток творчого професійного мислення	4	Робота над художнім образом музичного твору	Гра на занятті, прослуховування музики	Робота над репертуаром	Твори згідно з планом роботи

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Оволодіння грою хорових партитур	3	Гра кожної партії окремо та їх об'єднання	Закріплення аплікатури	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір
Придбання навичок гри акомпанементу	3	Уміння бачити, чути та відтворювати нотний текст	Закріплення навичок на творі	Здача на підсумковому занятті	Самостійний підбір
V семестр					
Формування технічних навичок гри подвійними нотами	3	Гра гам, вправ, етюдів та засоби їх виконання	Закріплення навичок на етюді	Здача на технічному заліку	Лак Т. 20 вибраних етюдів Мошковський М. 15 віртуозних етюдів
Ознайомлення з рисами стилю музики різних періодів історії	3	Опанування нотного тексту	Поглиблене опрацювання основних теоретичних знань з теорії музики, історії мистецтв	Перевірка завдання на заняттях	Твори згідно з планом роботи
Удосконалення гри хорової партитури	2	Уміння подолати текстові та виконавські труднощі	Закріплення знань, набутих на заняттях	Перевірка на диригуванні, вокалі	Партитура згідно з планом роботи
Вивчення вправ для розспівування солістів	2	Вибір та гра вправ	Закріплення на занятті	Перевірка на вокалі, навчальній практиці	Запис вправ згідно з планом
VI семестр					
Формування технічних навичок гри крупної техніки	3	Гра гам, вправ, етюдів та засоби їх виконання	Закріплення навичок на етюді	Здача на технічному заліку	Черні К. Етюди тв. 299, 740
Виховання виконавської волі, естрадної витримки, артистизму	3	Подолання виконавських труднощів	Поглиблене опрацювання знань виконання творів різних композиторів	Прийняття участі в концертах, прослуховування музики	Програмний репертуар

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Вивчення вправ для розспівування хору	2	Вибір та гра вправ	Закріплення вправ на занятті	Перевірка на хорі, навчальній практиці	Запис вправ згідно з планом
Знайомство з навичками транспонування	2	Гра вправ, простіших мелодій	Закріплення навичок на вправах	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір
VII семестр					
Виховання навичок у вирішенні художніх завдань інтерпретації	6	Вивчення п'єси по вибору самостійно	Поглиблене опрацювання знань, набутих на заняттях	Здача на академічному концерті	Самостійний підбір
Оволодіння навичками підбору по слуху	2	Гра знайомих мелодій з акордами T, S, D групи	Закріплення знань гармонії, варіантів акомпанементу	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір
Удосконалення гри акомпанементу	2	Вивчення акомпанементу по вибору	Поглиблене опрацювання знань, набутих на заняттях	Здача на академічному концерті	Самостійний підбір
Ознайомлення з буквеною системою	1	Гра мелодій за буквеною системою	Закріплення знань читати буквені знаки	Перевірка знань на заняттях	Самостійний підбір
VIII семестр					
Оволодіння професійним мисленням, вмінням самому оцінювати своє виконання	2	Робота над програмним матеріалом	Поглиблене опрацювання знань набутих за весь період навчання	Здача на іспиті	Програмний репертуар згідно з планом
Удосконалення гри хорової партитури з предмету диригування	3	Подолання текстових та виконавських труднощів	Закріплення піаністичних та виконавських знань	Здача на державному іспиті	Твір за програмою
Удосконалення гри акомпанементу до хорового твору	3	Вивчення акомпанементу по вибору	Поглиблене опрацювання знань, набутих на заняттях	Здача на державному іспиті	Твір за програмою

Спеціальність: 5.020104 "Народна художня творчість"

Спеціалізація: "Народне пісенне мистецтво"

Кваліфікація: організатор культурно-дозвілєвої діяльності, художній керівник аматорського хорового колективу (народний хор)

Денна форма навчання.

Термін навчання – 2 роки 10 місяців. З 11-річною загальноосвітньою підготовкою

Для самостійної роботи студента над вивченням теоретичних тем та придбання практичних навичок гри на фортепіано відведено 54 години за навчальним планом.

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
I семестр					
Формування технічних навичок гри на фортепіано	3	Гра вправ, гам, етюдів різноманітними штрихами	Ознайомлення з нотними таблицями та наочними посібниками	Перевірка завдання на заняттях	К. Черні Вибрані етюди (ред. Гермера) Піаніст. Крок за кроком. Учебний посібник 1 кл. І. Рябов, С. Рябов
Вивчення аплікатурних принципів гам Cis, Fis, H	2	Гра гам, акордів, довгих арпеджіо	Закріплення аплікатурних принципів	Перевірка завдання на заняттях	О. Ніколаєва "Школа гри на фортепіано"
Придбання навичок читання нот з аркуша	2	Опанування нотного тексту в цілому	Знайомство з записом п'єс пісенного характеру	Читання з аркуша на заняттях	Чтение с листа в классе ф-но 1-2 кл. сост. И. М. Рябов, С. И. Рябов
Оволодіння навичками гри в ансамблі	2	Вивчення окремо перших партій ансамблів	Слухання творів на концертах, касетах, дисках	Здача на підсумковому занятті	Ансамблі для фортепіано в 4 руки. Упор. Б. Милич
II семестр					
Формування та вивчення аплікатурних принципів гам C, G, D, A	2	Гра гам, акордів, арпеджіо, хроматичних гам	Закріплення знань та навичок виконання	Перевірка завдання на заняттях	А. Лешгорн тв.66 Етюди; Г. Беренс Вибрані етюди для ф-но
Оволодіння навичками оперування поняттями, визначеннями	2	Вивчення характерних рис різних стилів та жанрів	Знайомство в бібліотеці з нотними посібниками	Перевірка завдання на заняттях	Музична енциклопедія Нотні збірники

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Удосконалення музичної пам'яті	2	Ознайомлення з різними видами пам'яті	Набуття навичок гри напам'ять	Виконання на підсумковому занятті	Учебний репертуар для ДМШ. Упор. Б. Милич 1-2 кл.
Удосконалення навичок гри в ансамблі	3	Вміння комплексно бачити нотний текст	Закріплення навичок ансамблевої гри	Перевірка завдання на заняттях	Ансамбль згідно з програмою

III семестр

Формування та вивчення аплікатурних принципів гам a, e, h, fis	2	Гра мінорних гам, акордів, арпеджіо, хроматичних гам	Закріплення аплікатурних принципів та технічних труднощів	Перевірка завдання на заняттях	А. Бергіні Ор. 29, т.32 "28 вибраних етюдів"
Розвиток поліфонічного, гармонічного мислення	3	Ознайомлення з видами поліфонії	Закріплення навичок виконання багатоголосся	Перевірка на підсумковому занятті	Твори згідно з індивідуальним планом
Засвоєння принципів роботи з нотним матеріалом	2	Оволодіння нотним текстом, технічними труднощами	Опрацювання знань набутих на заняттях з теорії музики	Перевірка завдання на заняттях	Твори згідно з програмою
Опанування гри хорових партитур	2	Гра кожної партії окремо та їх об'єднання	Закріплення навичок на хоровому творі	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір або твір за програмою з предмета "Диригування"

IV семестр

Розвиток творчого професійного мислення	2	Робота над художнім образом	Прослуховування дисків, касет, відвідування концертів	Здача репертуару на іспиті	Твори згідно з програмою
Формування та вивчення аплікатурних принципів гам F, B, d, g	2	Гра гам, акордів, арпеджіо, хроматичних гам	Закріплення аплікатурних принципів, подолання технічних труднощів	Перевірка завдання на заняттях	К. Черні Ор. 299 "Школа білості"
Придбання навичок гри хорових партитур, акомпанементу	3	Вміння подолати текстові та виконавські труднощі	Закріплення навичок бачення нотного тексту горизонтально та вертикально	Виконання на заняттях з диригування, вокалу	Партитура згідно з програмою з предметів "Диригування", "Постановка голосу"

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Виховання навичок у вирішенні худ. завдань інтерпретації музичного твору	2	Подолання виконавських та художніх труднощів	Прослуховування дисків, касет видатних піаністів-виконавців	Здача на іспиті, виступ на концерті	Програмний репертуар
V семестр					
Формування технічних навичок гри крупної техніки	2	Гра гам, вправ, етюдів та засоби їх виконання	Закріплення навичок виконання інструктивного матеріалу	Здача на технічному заліку	К. Черні. Ор 299 "Школа білості". 740 "Мистецтво білості"
Вивчення вправ для розспівування солістів	2	Вибір та гра вправ	Закріплення навичок гри та аплікатурних труднощів	Перевірка на заняттях навчальної практики "Постановка голосу"	Виконання вправ згідно з програмою з предмета "Навчальна практика"
Удосконалення навичок гри хорових партитур	3	Гра вправ, простіших мелодій по півтонах	Закріплення навичок на вправах	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір мелодій
Оволодіння професійним аналізом виконання	2	Гра знайомих мелодій з акордами T, S, D групи	Закріплення знань гармонізації та варіантів акомпанементу	Перевірка завдання на заняттях	Самостійний підбір мелодій
VI семестр					
Виховання виконавської волі, естрадної витримки, артистизму	2	Подолання виконавських труднощів у музичних творах	Поглиблене опрацювання знань та навичок виконання творів різних композиторів	Виступ на концерті	Програмний репертуар
Знайомство з навичками транспонування	3	Гра вправ, простіших мелодій	Закріплення навичок на вправах	Перевірка завдання на заняттях	Твір за програмою з предмета "Диригування"
Удосконалення гри акомпанементу до хорового твору	2	Гра акомпанементу та подолання виконавських труднощів	Поглиблене опрацювання навичок, набутих на заняттях	Виконання на іспиті	

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Оволодіння навичками підбору по слуху	2	Робота над програмним матеріалом	Поглиблене опрацювання знань та навичок, набутих за весь період навчання	Виконання на іспиті	

Спеціальність: 5.020104 "Народна художня творчість"

Спеціалізація: "Народне інструментальне мистецтво"

Кваліфікація: організатор культурно-дозвілдової діяльності, керівник аматорського колективу народних інструментів.

Денна форма навчання.

Термін навчання – 3 роки 10 місяців.

Для самостійної роботи студента над вивченням теоретичних тем та придбання практичних навичок гри на фортепіано відведено 33 години за навчальним планом.

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
I семестр					
Оволодіння елементарними піаністичними навичками	3	Ознайомлення з нотними таблицями та наочними посібниками	Гра вправ, гам, етюдів з різною артикуляцією	Виконання завдань на занятті, здача на тех.заліку	А. Артоболевская «Первая встреча с музыкой»
Формування навичок читання нот з аркуша	2	Робота з нотним текстом	Знайомство з нотним записом інструментальної та танцювальної музики	Читання нот з аркуша на занятті	Чтение с листа в классе ф-но 1–2кл. И. М. Рябов, С. И. Рябов
Оволодіння навичками ансамблевої гри	2	Ознайомлення з текстом перших партій ансамблів	Прослуховування творів на концертах, дисках, касетах	Здача на підсумковому занятті	"В чотири руки". Популярні твори в легкому перекладанні мелодії. Б. Милич, Н. Шульман

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
II семестр					
Знайомство зі структурними особливостями муз. творів різних стилів та жанрів	3	Письмовий розбір періоду, частин	Поглиблене опрацювання знань з сольфеджіо, теорії музики, муз. літератури	Прослуховування з розбором	Згідно з планом роботи
Вивчення буквеної системи (цифровки).	3	Вміння розшифровувати буквені та цифрові скорочення	Гра мелодії за буквеною системою (головні ступені тональності)	Перевірка на занятті	Самостійний підбір
Придбання навичок гри акомпанементу	3	Гра творів інструментальної музики (мелодія та акомпанемент – окремо та разом)	Прослуховування дисків, касет, відвідування концертів	Перевірка на занятті	К.Тахтadžієв Скрипка: Учебний посібник для ДМШ. 1–2-й кл.; Альбом учня-домриста
III семестр					
Підбір по слуху найпростіших мелодій	3	Ознайомлення з варіантами акомпанементу використання акордів T, S, D	Підбір по слуху найпростіших мелодій	Перевірка на занятті	Запис мелодій та гармоній
Розбір та музично-теоретичний аналіз нотного тексту	3	Опанування нотного тексту	Поглиблене опрацювання основних теоретичних знань історії музики та історії мистецтв	Перевірка на занятті	Твори згідно з планом роботи
Удосконалення навичок гри акомпанементу	3	Гра творів інструментальної та вокальної музики	Прослуховування дисків, касет, відвідування концертів	Здача на підсумковому занятті	Збірник “Українські класичні романси”; Альбом учня домриста
IV семестр					
Придбання навичок читання оркестрових партитур	3	Вивчення кожної партії та їх об’єднання	Закріплення аплікатурних принципів	Перевірка на занятті	Твори згідно з планом

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Виховання виконавської волі, естрадної витримки, артистизму, самостійності у вирішенні худ. завдань, інтерпретації	3	Подолання виконавських труднощів	Поглиблене опрацювання знань, набутих в період навчання	Виступи на концертах, відкритих заняттях	Програмний репертуар
Придбання навичок транспонування	2	Транспонування мелодій на 0,5 т.	Закріплення навичок на вправах	Перевірка на заняттях	Самостійний підбір

Спеціальність: 5.020104 “Народна художня творчість”

Спеціалізація: “Видовищно-театралізовані заходи”

Кваліфікація: організатор культурно-дозвілдової діяльності, режисер театралізованих народних масових свят і обрядів.

Денна форма навчання.

Термін навчання – 2 роки 10 місяців.

Для самостійної роботи студента над вивченням теоретичних тем та придбання практичних навичок гри на фортепіано відведено 16 годин за навчальним планом.

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
I семестр					
Оволодіння елементарними піаністичними навичками	3	Гра вправ, гам, етюдів з різною артикуляцією кожною рукою окремо та обома	Ознайомлення з нотними таблицями та наочними посібниками	Виконання завдань у класі	А. Артоболевская «Первая встреча с музыкой»
Формування навичок читання з аркуша	3	Самостійна робота з нотним текстом	Знайомство з нотним записом романсів, пісень, танцювальної музики	Читка з аркуша в класі	Чтение с листа в классе ф-но 1–2 кл. сост. И. М. Рябов, С. И. Рябов
Оволодіння навичками ансамблевої гри	2	Вивчення окремо перших партій ансамблів	Слухання творів на концертах	Гра в ансамблі в класі	Ансамбли для ф-но в 4 руки. Сост. Б. Милич
II семестр					
Знайомство зі структурними особливостями творів. Закріплення знань з музичної грамоти в процесі оволодіння грою на інструменті	3	Письмовий розбір періоду, частин	Слухання музикальних творів на концертах. Знайомство з творчістю видатних піаністів сучасності (бібліотека)	Прослуховування з розбором	В. Яновская «Музыкальные этюды» по курсу «Актерское мастерство»

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Підбір по слуху знайомої мелодії	3	Підбір по слуху на основі знань гармонії та варіантів акомпанементу	Підбір музичного матеріалу до створення художнього образу. Знайомство з кращими зразками ф-ної літератури	Перевірка в класі	Вибір п'єси, пісні танцювального характеру
Придбання навичок гри акомпанементу	2	Гра окремо мелодії, вивчення акомпанементу та об'єднання вокальної партії з акомпанементом	Прослуховування дисків з записом романсів, арій	Перевірка в класі	Збірники: “Старинные русские романсы”, “Українські класичні романси”

Спеціальність: 5.020202 “Хореографія”

Спеціалізація: “Народна хореографія”

Кваліфікація: художній керівник аматорського ансамблю народного танцю, артист ансамблю народного танцю, викладач хореографії.

Денна форма навчання.

Термін навчання – 3 роки 10 місяців.

Для самостійної роботи студента над вивченням теоретичних тем та придбання практичних навичок гри на фортепіано відведено 13 годин за навчальним планом.

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
I семестр					
Оволодіння елементарними піаністичними навичками	1	Гра вправ, гам, етюдів з різною артикуляцією	Ознайомлення з нотними таблицями та наочними посібниками	Виконання завдань у класі	А. Артоболевская “Первая встреча с музыкой”

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Формування навичок читання з аркуша	1	Самостійна робота з нотним текстом	Знайомство з нотним записом п'єс танцювального характеру	Читання з аркуша в класі	Чтение с листа в классе ф-но 1-2 кл. И. М. Рябов, С. И. Рябов
Оволодіння навичками ансамблевої гри	1	Вивчення окремо партій ансамблів	Слухання творів на концертах	Ансамблева гра в класі	“В чотири руки” Популярні твори в легкому перекладанні мелодій. Б. Милич, Н. Шульман
II семестр					
Знайомство з композиційною будовою творів танцювального жанру	1	Письмовий розбір періоду, частини	Прослуховування музики з балетів, балетних сюїт	Перевірка в класі	Е. Васильєва “Танец”
Підбір по слуху мелодій танцювального характеру	1	Підбір по слуху на основі знань гармоній та варіантів акомпанементу	Гра п'єс танцювального характеру: полька; менует, вальс; марш	Перевірка в класі	Підбір п'єс танцювального характеру
Удосконалення навичок читання нот з аркуша танцювальних мелодій, ансамблів	1	Самостійна робота з нотним текстом	Поглиблене опрацювання набутих теоретичних знань	Читання нот з аркуша в класі	Чтение с листа в классе ф-но. 1-2 кл. сост. И. М. Рябов, С. И. Рябов
III семестр					
Засвоєння музично-виразних особливостей танцювальної музики, образно-емоційної характеристики супроводу	2	Робота в бібліотеці	Знайомство з нотним записом музики з балетів	Перевірка в класі	Е. Васильєва “Танец”

Тема дисципліни	кількість годин	Зміст самостійної роботи	Форма самостійної роботи	Форма контролю	Література
Удосконалення навичок читання з листа	1	Самостійна робота з нотним текстом	Знайомство з нотним записом танцювальної музики	Читання нот з аркуша в класі	Чтение с листа в классе ф-но: 3-4 кл. сост. И. М. Рябов, С. И. Рябов
Оволодіння найпростішими навичками гри акомпанементу	1	Самостійна робота з нотним текстом	Перевірка в класі	Перевірка в класі	“Хрестоматія народно-сценіческого танца для ф-но” сост. Л. Ульянова, Л. Сальникова
IV семестр					
Уміння аналізувати жанрові ознаки музичного матеріалу: стиль, темпо-ритм, характер, тональний план, фактуру, музичні виразні засоби	1	Прослуховування музики з балетів, балетних сюїт	Прослуховування з розбором	Прослуховування з розбором	И.В. Способин Музыкальная форма
Удосконалення навичок гри акомпанементу	1	Відвідування концертів	Перевірка в класі	Перевірка в класі	“Альбом для чтения нот с листа” 4 кл.
Уміння підібрати музичний супровід у відповідності зі стилем, характером та малюнком танцю	1	Підбір музичного матеріалу до створення конкретного художнього образу	Перевірка в класі	Перевірка в класі	“Музыка для занятий танцевального кружка”, сост. И. Иванов

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. *Августинов Ю.* Учитесь играть на рояле. Самоучитель для взрослых Ч.1, 2. – Л., 1988.
2. *Артоболевская А.* Первая встреча с музыкой. 4-е изд. – М., 1988; 5-е изд. – М., 1989.
3. *Артоболевская А.* Хрестоматия маленького пианиста: Учебное пособие для начальных классов ДМШ. – М., 1991.
4. *Бах И. С.* Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1995.
5. *Беренс Г.* Вибрані етюди для фортепіано. – К., 1987.
6. *Беркович І.* Вибрані твори для фортепіано. – К., 1972.
7. *Бетховен Л.* Фортепианная музыка для начинающих. – Будапешт, 1986.
8. *Вальс.* Танго. Фокстрот. Мелодии популярных танцев. – К., 1990.
9. *Варіації* для фортепіано. – К., 1981.
10. *Варіації* українських радянських композиторів. – К., 1973–1974.
11. *Вибрані* сонати зарубіжних композиторів для фортепіано. Упор. Б. Милич – К., 1990.
12. *Глиэр Р.* Избранные пьесы для фортепиано. – М., 1986.
13. *Дворжак М.* Джазові етюди для фортепіано. Зошит 1,2 – К., 1990.
14. *Джазовые* и эстрадные композиции для фортепиано. – М., 1988, 1989, 1991.
15. *Джоплин С.* Регтаймы для фортепиано. – Будапешт, 1984.
16. *Збірник* педагогічних п'єс українських радянських композиторів для фортепіано. Упор. Б. Милич – К., 1971.
17. *Золотая* лира: Альбом классической и современной популярной музыки. – М.: Советский композитор, 1990.
18. *Косенко В.* Вибрані твори для фортепіано. – К., 1996.
19. *Лешгорн К.* Школа беглости для фортепиано. – М., 1987.
20. *Лисенко М.* Вибрані твори для фортепіано. – К., 1967.
21. *Моцарт В.* Популярні твори для фортепіано. – К., 1994.
22. *Музыка* бальных танцев. Сост. Л. Минеева. – СПб., 1999.
23. *Николаев А.* Школа игры для фортепиано. – М., 1968.
24. *Поліфонічні* п'єси для фортепіано на основі українських народних пісень за обробками українських класиків. – К., 1972.
25. *Пьесы* в форме старинных танцев для фортепиано. /Сост. М.Соколов. – М., 1986.
26. *Стравинский И.* Три фрагмента из балета «Петрушка». – М., 1988.
27. *Храдеcki Э.* Джазовые пьесы для фортепиано. – К., 1972.
28. *Чайковский П.* Вибрані твори для фортепіано. – К., 1994.
29. *Черні К.* Вибрані етюди для фортепіано. – К., 1993.

30. *Шмитц М.* Джазовый Парнас. 111 этюдов, пьес для фортепиано. – Лейпциг, 1978.
31. *Щуровський Ю.* Вибрані твори для фортепіано. – К., 1972.
32. *Щуровський Ю.* Фортепіанні твори для дітей: п'єси, варіації, сонатини, сюїта. – К., 1977.
33. *Якушенко И.* Джазовый альбом для фортепиано. – К., 1989.

Ансамблі:

1. *Ансамблі* для фортепіано. Учебный репертуар для ДМШ. /Упор. Л. Цвірко – К., 1974.
2. *Ансамблі* для фортепіано. ДМШ 1–3 / Упор. Л. Фунділер – К., 1975.
3. *Ансамблі.* П'єси для одного фортепіано в 4 руки. Середні класи ДМШ / Упор. О. Бакулов – К., 1977.
4. *Беркович І.* Фортепіанні ансамблі. – К., 1974.
5. *Вдвоєм* веселе: Пьесы в 4 руки. – М., 1978.
6. *В чотири* руки. Популярні твори в легкому перекладанні мелодії. /Упор. Б. Милич, Н. Шульма – К., 1984.
7. *Григ Э.* Норвежские танцы для фортепиано в четыре руки. – М., 1991.
8. *Педагогический* репертуар. Русские народные песни в обработке для фортепиано в 4 руки /Сост. М. Глущенко / – М., 1974.
9. *Прокофьев С.* “Золушка”. Сцены и танцы из балета “Петя и волк”, переложение для фортепиано в 4 руки. – М., 1973.
10. *Шмитц М.* Джазовый Парнас. 44 п'єси для фортепіано в 4 руки, том 3. – Лейпциг, 1978.

Акомпанементи:

1. *Альбом* учня-балалаечника. – К., 1975.
2. *Альбом* учня-домриста. – К., 1973.
3. *Білаш О.* Вокальні твори в супроводі фортепіано. – К. 1981.
4. *Варламов А.* Избранные романсы и песни. – М., 1972.
5. *Глинка М.* Романсы. – М., 1974.
6. *Лисенко М.* Українські народні пісні для голосу з фортепіано. – К. 1972.
7. *“Моя Україно”* Українські народні пісні в обробці для фортепіано. – К., 1994.
8. *Ой, за гаєм, гаєм.* Українські народні пісні в легкій обробці для фортепіано. – К., 1995.
9. *П'єси* українських композиторів для домри та фортепіано. – К., 1985.
10. *П'єси* українських композиторів для скрипки та фортепіано. – К., 1978.
11. *Репертуар* балалаечника. Вип.1-й – К., 1975; Вип. 2-й – К., 1980.
12. *Старинные* русские романсы – К., 1988.

13. *Таштаджієв К.* Скрипка: Навчальний посібник для ДМШ 2-й клас – К., 1982; 3-й клас. – К., 1990.
14. *Українські класичні романси.* – К., 1983.
15. *Хрестоматія балалаечника, 1–3 класи ДМШ.* – М., 1973.

Акомпанементи до хорових творів:

1. *Верьовка Г.* Українські народні пісні для хору: “Ой на горі жита много”, “Ой пойдю я до ясеня”, “Не щечечи, соловейку”, “І шумить, і гуде”. – К. 1971.
2. *Лисенко М.* Українські народні пісні для хору. – К. 1964.
3. Пісні та хорові твори радянських композиторів для дітей. / Упор. Н. Петішкіна – К. 1981.
4. *Степовий Я.* 25 пісень на сл. Т. Шевченка. – К., 1963.
5. *Хрестоматія по дирижуванню хором.* Вып. 2. / Сост. Е. Красотина, К. Рюмина – М., 1973.

МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Андреева М.* Первые шаги в музыке. – М., 1979.
2. *Баренбойм Л.* Путь к музицированию. – Л., 1979.
3. *Беркман Т.* Индивидуальное обучение музыке – М., 1964
4. *Беркман Т.* Методика обучения игре на фортепиано. – М., 1977.
5. *Верхолаз Р.* Питання методики читання нот з аркуша. – М., АПН, 1972.
6. *Дьяченко Н., Котляревский И., Полянский Ю.* Теоретические основы воспитания и обучения в музыкальных учебных заведениях. – К., 1987.
7. *Ержемский Г.* Психология дирижирования: Некоторые вопросы исполнительства и творческого взаимодействия дирижера с музыкальным коллективом. – М., 1988.
8. *Йовенко З.* Общее фортепиано: Вопросы методики. – К., 1989
9. *Ключков Н.* Искусство аккомпанемента как предмета обучения. – Л., 1961.
10. *Либерман Е.* Творческая работа пианиста с авторским текстом. – М., 1988.
11. *Методические записки по вопросам музыкального образования.* – М., 1991.
12. *Милич Б.* Воспитание ученика-пианиста. – К., 1982.
13. *Ныркова В.* Курс фортепиано для музыкантов разных специальностей: история и методические принципы. – М., 1988.
14. *Пидкасистый П.* Самостоятельная деятельность учащихся. – М., 1972.
15. *Тимакин Е.* Воспитание пианиста: Методическое пособие. – М., 1989.
16. *Фейгин М.* Индивидуальность ученика и искусство педагога. – М., 1978.
17. *Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н.* Методика музыкального воспитания. – М., 1990.
18. *Цыпин Г.* Обучение игре на фортепиано. – М., 1984.
19. *Шмидт-Шкловская А.* О воспитании пианистических навыков. – Л., 1985.

Навчальне видання

**ФОРТЕПАНО
САМОСТІЙНА РОБОТА**

Методичні рекомендації
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладачі: С. С. Воробйова, С. Ю. Конопльова
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,39. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206-47-29, 206-47-21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції № 2006 від 04.11.2004 р.